

İbadet gıdasına ihtiyacımız var!

Eskişehir'den okuyucumuz: “Yirmi Üçüncü Lem'a'da Üstad Hazretlerinin ‘Evet, Cenâb-ı Hak senin ibâdetine, belki hiçbir şeye muhtaç değil’ cümlesini açar mısınız?”

Yirmi Üçüncü Lem'â'nın hâtimesinde Kur'ân'ın bizi ısrarla ibâdete çağırmasının hikmeti ile ilgili bir soru sorulur ve cevaplandırılır. Sorunun özü şu: “Cenâb-ı Hak'ın bizim ibadetimize ne ihtiyacı var ki, Kur'ân bizi şiddetle ibadete çağırıyor?”

Bu sorunun cevabına Üstad Bedüzzaman Hazretleri, “Evet, Cenâb-ı Hak senin ibâdetine, belki hiçbir şeye muhtaç değil” cümlesiyle başlıyor. Buradaki “belki” olabirlik ve ihtimal bildirmiyor; kat'iyet, kesinlik ve şüphesizlik bildiriyor. “Hattâ” mânâsında da alınabilir. Farsça'dan alınan bir edat olan “belki” kelimesi, belli ki, zaman içinde anlam kaymalarına uğramış ve toplum bilincinde yalnızca “umulur ki”, “ihtimâl ki” anlamı kalmış. “Belki” edatını “kesinlik ve şüphesizlik” bildiren makamlarda kullanan Risâle-i Nûr, böylece aynı zamanda bir kelimenin anlam kaymasına uğramasını ve deforme olmasını da önlemiş olmaktadır. Demek Risâle-i Nûr, dilin aslî mânâsını muhafaza eden, anlam kaymalarını önleyen önemli bir köprüdür.

Gelelim bu soruya verilen cevaba: Üstad Bedüzzaman'a göre mânen hastayızdır. Onun için ibâdete muhtaç olan da—hâşâ—Cenâb-ı Hak değil, biziz! İbâdet bizim mânevî yaralarımıza ve hastalıklarımıza ilâç hükmündedir.

Acaba bir hasta, şefkatli doktorunun, hastalığı ile ilgili verdiği reçeteyi kullanması hususundaki ısrarını nasıl yorumlamalıdır? “Bu doktorun benim ilâç kullanmama ne ihtiyacı var ki, bana ısrar ediyor?” diyebilir mi? Yoksa, “Demek ben ciddî hastayım! Demek bu ilâçlar beni Allah'ın izniyle iyileştirecek. Demek, iyileşmem, bu ilâçları gerektiği gibi kullanmama bağlı” gibi mânâları mı düşünür?

Nitekim biz mânen hastayız. Mânevî yaralarımız var. Kur'ân ise bizim mânevî tabibimiz hüviyetindedir. Bize ısrar etmekte Kur'ân'ın hakkı vardır.

Öte yandan, ibadete bir gıda gibi ihtiyacımız vardır. Nasıl ki, maddî hayatımızı devam ettirmek için hava, su ve ekmek gibi unsurlara muhtacız; aynen onun gibi mânevî hayatımızı devam ettirebilmek için de başta namaz olmak üzere ibadetlere muhtâcız. Bedüzzaman, bu manayı da, 21. Söz'de ifade eder.¹

Üstad Bedüzzaman Hazretlerine göre, namazı terk eden adam, bütün varlıkların

hukûkunu çiğnemiş ve bütün varlıklara zulmetmiş olmaktadır ayrıca. Çünkü Kur'ân'ın beyanıyla, gökte ve yerde ne varsa bütün varlıklar--eksiksiz,—Allah'a tesbih ve ibâdet etmektedirler. 2 Öyleyse, varlıkların kemâlleri ancak, Allah'ı tesbih ve ibâdet ile bilinmektedir. İbâdeti terk eden kimse ise varlıkların ibâdetini görmemekte ve takdir etmemektedir. Hattâ inkâr da etmektedir. Bu nankörce anlayış ise, ibâdet ve tesbih noktasında yüksek birer makamda bulunan ve her biri birer İlâhî mektup ve Allah'ın isimlerinin birer aynası hükmünde bulunan varlıkları, yüksek makamlarından düşürmekte; ehemmiyetsiz, vazifesiz, donuk, başı boş, cansız, ruhsuz, mânâsız, perîşan bir vaziyette göstermektedir. Bu anlayış ise bütün mevcûdâta ve bütün kâinâta hakâret ve kemâlâtını inkâr mânâsı taşımaktadır. Yani ibâdetsiz adam, varlıkların içinde buldukları ibâdet ve itaat halini, yani "hakikat-i hâli" görmediğinden ve takdir etmediğinden varlıkların tamamının hukûkunu da çiğnemiş olmaktadır.

Çünkü, Bedüzzaman Hazretlerine göre, herkes kâinâtı kendi aynasında görmektedir. Cenâb-ı Hak insanı, kâinât için bir ölçü sûretinde yaratmıştır. Her insana, bu âlemden bir husûsî âlem vermiş; o âlemin rengini, o insanın kalbinin îtikadına göre göstermektedir. Meselâ ağlayan ve ümitsiz bir adam, her şeyi ağlar ve ümitsiz vaziyette görmektedir. Sevinçli, neşeli, müjdeli ve neşesinden gülen bir adam ise, kâinâtı dâimâ gülen, neşeli, sevinçli ve müjdeli görecektir. İbâdetini ve tesbihini ihmâl etmeyen ve ciddî biçimde yerine getiren kişi ise, kâinâtın hakikaten var olan ve gerçek olan ibâdetini ve tesbîhâtını keşfedip görecektir. Gafletle veya inkârla ibâdeti terk eden adam ise, kâinâtı, bulunduğu hâle tamamen zıt ve muhâlif bir makamda algılayacak ve kâinâtı yanlış değerlendirecektir. Bu anlayış ise, gerçekten tesbih ve ibâdet içindeki kâinâta haksızlık ve tecâvüz mânâsı içermektedir.

Sonra, namazı terk eden adam, kendi Yaraticısının bir kulu olan kendi nefesine de zulmetmiş olmaktadır. Böylece yaratılışının netîcesi ve gâyesi olan ibâdeti terk ettiğinden, Allah'ın hikmetine ve irâdesine de saygısızlık ve hürmetsizlik etmiş olmaktadır. Bu da o kişinin cezaya çarptırılması için yeterli bir sebeptir.

Demek ibadeti terk eden kişi:

- 1- Kendi nefesine zulmetmiş olmaktadır. Oysa nefis, Cenâb-ı Hakk'ın kuludur.
- 2- Kâinatın kemâlâtının hukukunu çiğnemiş olmaktadır.
- 3- Allah'ın hikmetine ve iradesine karşı haddini aşmış ve saygısızlık yapmış olmaktadır.

İşte Kur'ân bu vahim sonuca uğramayalım diye bizi şiddetle ve ısrarla ibadete çağırmakta; ibadet yapmayanları ise Cehennem ve azapla tehdit etmektedir. Kur'ân'ın ifadeleri, gerçeğin ve hakikatin abartısız ifadesidir. 3

Dipnotlar:

1- Bakınız: Sözlür, 21. Söz, 1. Makam, 2. İkaz.

2- Bakınız: Rahman Sûresi: 6; Hadîd Sûresi: 1; Haşir Sûresi: 1; Saf Sûresi: 1; Cuma Sûresi: 1; Teğâbün Sûresi: 1.

3- Lem'alar, s. 193.